

اثرات متقابل چهار پایه و سه پیوندک پسته بر روی منابع ایجاد آلودگی

به آفلاتوکسین در باغ

تاج آبادی پور، علی و بهمن پناهی

اعضاء هیئت علمی موسسه تحقیقات پسته رفسنجان

آلودگی میوه پسته به آفلاتوکسین یکی از مهمترین مسائلی است که صادرات پسته را در معرض خطر قرار داده است. آفلاتوکسین از متابولیت‌های ثانویه قارچ‌هایی چون *A. parasiticus*, *Aspergillus flavus* می‌باشد. از مهمترین عوامل ایجاد آلودگی به آفلاتوکسین در باغ ترک خوردگی پوست رویی پسته می‌باشد. خطرناکترین ترک خوردگی پوست رویی، شکاف خوردن همزمان پوست سبز و پوست استخوانی می‌باشد (پسته‌های زود خندان) که مغز پسته را مستقیماً در معرض هجوم قارچ‌های مولد آفلاتوکسین قرار می‌دهد به منظور تعیین اثرات پایه‌ها و پیوندک‌های مختلف بر روی منابع ایجاد آلودگی، چهار پایه اهلی سرخس، بنه و آتلانتیکا (فاکتور فرعی) و سه پیوندک احمد آقایی، کله قوچی و اوحدی (فاکتور اصلی) به صورت اسپلیت پلات در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی در چهار تکرار در ایستگاه شماره دو مؤسسه تحقیقات پسته به مدت دو سال مورد بررسی قرار گرفتند و از پسته‌های زود خندان با پوست نرم و صاف، با پوست چروکیده و خشک، پسته‌های شکاف خورده نامنظم با پوست نرم و صاف و چروکیده و خشک نمونه‌گیری انجام شد. بعد از پوست گیری و خشک کردن نمونه‌ها اندازه‌گیری مقدار آفلاتوکسین آنها به روش HPTLC-اسکنر انجام شد. نتایج به دست آمده نشان داد که مقدار آفلاتوکسین در پسته‌های زود خندان با پوست چروکیده و خشک در تمامی پیوندک‌ها روی پایه‌های مختلف بیشترین مقدار بعد از آن به ترتیب در و بعد از آن پسته‌های شکاف خورده نامنظم با پوست

روی چروکیده و خشک، پسته‌های زود خندان با پوست رویی نرم و صاف و در انتها پسته‌های شکاف خورده نامنظم با پوست رویی نرم و صاف وجود داشت. مقدار آفلاتوکسین در پسته‌های سالم تمامی نمونه‌ها صفر بود.